

- [Deklaracja dostępności](#)
- [Mapa serwisu](#)
- [Wersja tekstowa / graficzna](#)

Gminny Ośrodek Kultury w Ropie

Menu

[Przejdź do Menu Przedmiotowego](#)

Menu Podmiotowe

- [Aktualności](#)
- [Historia i dziedzictwo kulturowe](#)
 - [Z dziejów](#)
 - [Z Dziejów Łosia](#)
 - [Z Dziejów Klimkówki](#)
 - [Z Dziejów Ropy](#)
 - [Legendy](#)
 - [Słynne postacie](#)
 - [Zabytki Gminy Ropa](#)
- [RAZEM - Biuletyn Informacyjny](#)
- [RODO](#)
- [Strona archiwalna](#)
- [Sezon letni w Klimkówce](#)

[Przejdź do Menu Technicznego](#)

Menu Przedmiotowe

- [NASZA FILMOTEKA](#)
- [WYDARZENIA-IMPREZY 2024](#)
- [KONKURSY ARTYSTYCZNE 2024](#)
- [WYDARZENIA-IMPREZY 2023](#)
- [KONKURSY ARTYSTYCZNE 2023](#)
- [WYDARZENIA-IMPREZY 2022](#)
- [KONKURSY ARTYSTYCZNE 2022](#)
- [Projekty GOK](#)
- [KLUB SENIORA](#)
- [WARSZTATY PLASTYCZNE](#)
- [KREATYWNE TUTORIALE DLA DZIECI - DIY -ZRÓB TO SAM](#)
- [SENIOR ONLINE](#)
- [GOK ROPA W SIECI!](#)

Menu Techniczne

- [Gminna Biblioteka Publiczna w Ropie](#)
- [Regionalny zespół Okaryna](#)
- [Dziecięcy zespół regionalny Ropioczki](#)
- [Stacja Wodna w Klimkówce](#)

[Sezon letni w Klimkówce](#)

[Facebook](#)
[YouTube](#)
[BIP](#)

Z Dziejów Ropy

Treść

Z DZIEJÓW WSI ROPA

W roku 1359 król Kazimierz Wielki nadał ziemie w dolinie rzeki Ropy swemu rycerzowi Janowi Gładyszowi, podrządcy sądeckiemu, który na początku zajął się karczowaniem lasów leżących między Szymbarkiem - jego miasteczkiem a wsią Łosie, gdzie następnie lokował wieś Ropę. Była to pierwsza osada założona przez Jana Gładysza w jego dobrach. Synowie Jana w późniejszym okresie założyli m.in. Klimkówkę, Bielankę, Uście i Wysowę.

Osadnictwo w Ropie odbyło się na prawie magdeburskim i była to już druga faza osadnictwa w dolinie rzeki Ropy. Pierwsza odbyła się na prawie królewskim jeszcze

w czasach Polski dzielnicowej. Wtedy to lokowano Łosie, Gródek i Szymbark. W XVI wieku miała miejsce trzecia faza osadnictwa, która odbyła się na prawie wołoskim.

Jan Gładysz, gromadząc osadników, ściągnął do siebie kilka rodzin myśliwskich, żyjących na wpół dziko w lasach nad rzeką Ropą. Ponadto Gładysze chętnie przyjmowali węgierskich lub słowackich uciekinierów szukających schronienia za górami. W wyniku tzw. migracji wołoskiej osiedlali się tu głównie pasterze i hodowcy.

Pokaźna fortuna Jana Gładysza została podzielona pomiędzy jego potomków. Jedną z jego wnuczek, wychodząc za mąż za Branickiego ze Żmigrodu, dostała w posagu wsie: Bielankę, Klimkówkę, Łosie i Uniewicze.

" 1 lutego 1528 roku, na sejmie w Piotrkowie doszło do słynnego procesu, który wytoczył Marcin Myszkowski - kasztelan wieluński z upoważnienia królewskiego, przeciwko Janowi, Jakubowi i Stanisławowi Gładyszom, ich braciom stryjecznym Pawłowi i Erazmowi Gładyszom oraz ich krewnym Andrzejowi i Piotrowi Branickim

o nielegalne posiadanie miasta Szymbark oraz wsi do niego należących: Ropy, Uścia, Wysowej, Hańczowej, Blechnarki, Kwiatoni, Żdyni i Zawady będących własnością Gładyszów, jako też Łosia, Bielanki, Klimkówki i Uniewicze będących obecnie w posiadaniu Branickich.

Myszkowski, uważając te dobra nie za własne, ale należące do króla, chciał z ich rąk wykupić, ale pozwani wykazali się przywilejem

Kazimierza Wielkiego wystawionym

w Sączu 27 października 1359 roku, którym tenż nadał Janowi Gładyszowi, podrządcy sądeckiemu lasy nad wielką i małą Zdynią i innymi dopływami Ropy, z prawem lokowania na karczunkach miast i wsi i nadawania im nazw.

Ponieważ specjaliści kronikarze królewscy stwierdzili, że wszystkie wymienione wsie leżą w granicach oznaczonych w przywileju Kazimierza Wielkiego, król zatwierdził ich prawa własności."

Gładysze byli właścicielami ziem w dolinie rzeki Ropy przez 169 lat, założyli tu 13 wsi oraz miasteczko Gładyszów. Po procesie piotrkowskim jeszcze w 1528r. Ropa przeszła do rąk Spytka Jordana (prawdopodobnie otrzymała ją w posagu jego żona (wywodząca się z Gładyszów).

W tym też roku Specymir Jordan erygował parafię w Ropie pod wezwaniem św. Michała Archanioła. Łosie i Klimkówka ówczesznie należały do Andrzeja Branickiego, który erygował w nich parafie greckokatolickie.

W 1581 roku Ropa była dzierżawiona przez Andrzeja Brzyńskiego. Wtedy mieszkało tu czterdzieści rodzin, dwór posiadał budynek dla bydła, trzy stodoły i dom mieszkalny, oprócz tego duże obszary gruntów ornych i lasów.

Hrabia Jerzy Jordan odebrał dzierżawę wsi Andrzejowi Brzyńskiemu, po czym sam zamieszkał w Ropie. Ponieważ był arianinem często bywał na zebraniach arian w Łużnej u znanego poety Wacława Potockiego. Gdy Jordan zmarł majątek odziedziczyła jego córka, która wyszła za mąż za kalwina z Gorlic Jana Ryłskiego.

W czasie najazdu szwedzkiego, pani Ryłska - kalwinka, sprzyjająca Szwedom - postarała się ażeby Szwedzi nie wyrządzili szkód w jej dobrach.

Przez ponad 100 lat od XVII - wiecznych najazdów szwedzkich, życie w dolinie rzeki Ropy toczyło się bez znaczących wydarzeń. W 1769 r. miała miejsce konfederacja barska. Jej uczestnicy kilkakrotnie szukali schronienia w Ropie. Na starym cmentarzu można znaleźć groby poległych konfederatów, choć ich nazwiska wyryte na kamiennych nagrobkach są już prawie nieczytelne.

Od 1772 do 1869 r. Ropa znalazła się w rękach Siemieńskich. Hrabia Wilhelm Siemieński założył tu zakłady garbarskie, czyli "fabrykę skór angielskich". On też wybudował w Ropie piękny pałac i nowy kościół. Budowlę wykonano z drewna, dach pokryto gontem. Jednonawowy kościół początkowo miał tylko jedną kopułą wieżę,

w której umieszczono sygnaturkę. Wnętrze zdobi Wielki Ołtarz z obrazem św. Michała Archanioła - patrona parafii, a także dwa ołtarze boczne z obrazami Matki Boskiej

z Dzieciątkiem na ręku i św. Józefa. Obraz Matki Boskiej wykonał jakiś węgierski malarz. Jest on podobny do obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Korony na głowie Matki Boskiej i Dzieciątka podobne są do korony króla węgierskiego św. Stefana.

W 1789 r. hrabia Wilhelm Siemieński podarował Ropę wraz z ogromnymi dobrami w powiecie bieckim swojemu synowi Stanisławowi i jego żonie Petroneli. Hrabia Stanisław Siemieński miał zamiar wybudować w Ropie nowy, murowany kościół. Jednak z faktem zniesienia pańszczyzny w 1848r. wiązała się utrata bezpłatnego robotnika, przez co hrabia nie mógł sobie pozwolić na ufundowanie nowego kościoła. Zdołał jedynie dobudować do starego dwie boczne murowane kaplice. Jednonawowa budowla przybrała formę krzyża. W kaplicy wschodniej umieszczono ołtarz św. Tekli - obraz przedstawia św. Teklę rzuconą na pożarcie dzikim zwierzętom. W kaplicy zachodniej znalazł się obraz Matki Bożej wykonany przez jakiegoś rzeźbiarza z Krakowa.

W tym czasie, choć hrabia zubożał w pałacu znajdował się jeszcze zbiór portretów i obrazów znakomitych artystów.

W roku 1859 dzięki staraniom ks. proboszcza Jana Kopystyńskiego (postać mocno zaangażowana w tłumieniu we wsi "chłopskiej rabacji") powstała w Ropie szkoła. Jej siedzibą był budynek kościelny na organistównie, a pierwszym kierownikiem i jedynym nauczycielem organista.

Kolejna zmiana właścicieli Ropy nastąpiła w 1869r. Siemieńscy sprzedali Ropę arianinowi Fedorowiczowi, który dał ją swej córce Julii jako wiano. Mężem Julii został Feliks Skrochowski. Rodzina Skrochowskich dokupiła dwór w Klimkówce oraz lasy w Uściu i Gródku. Oni to założyli w Ropie rafinerię nafty. Kiedy eksploatowano tu ropę, w 1888r.

w Ropie mieszkało 140 cudzoziemców, w tym wielu Żydów, Niemców i nawet dwóch Anglików. W 1892r. wieś Ropa ogółem liczyła 440 numerów, 2469 mieszkańców, do szkoły uczęszczało ok. 400 uczniów. Choć pracy wówczas nie brakowało, bardzo wiele osób wyjechało stąd do Stanów Zjednoczonych.

27 lipca 1894r. po wielkim oberwaniu chmury wylała rzeka, zupełnie niszcząc całą rafinerię. Po tym wydarzeniu Skrochowscy sprzedali dwór hrabiom Tarnowskim. Kolejnym właścicielem dworu był hrabia Mieroszewski (od 1917 r.) Po jego śmierci dwór znów zmienił właściciela.

Gdy wybuchła I wojna światowa 25 września 1914 r. przerwano naukę w szkole, bowiem budynek zajęły wojska na kwatery. W połowie listopada dotarli tu Rosjanie, którzy kwaterując w budynku szkolnym spalili całe urządzenie szkoły, biblioteki, wszystkie pomoce naukowe i inne rzeczy. Moskale nieustannie plądrowali wieś,

zabierając wszystko co się tylko dało. 10 grudnia 1914r. podczas walki armatniej spaliło się sześć gospodarstw i poległo kilkudziesięciu żołnierzy. Austriacy, zachodząc Moskale od wschodu, okopali się na Łysej Górze i ostrzeliwali wieś. Rosjanie zaś uciekli i cofnęli się o kilkanaście kilometrów dalej na pn. - wsch. za Gorlicami, gdzie obozowali przez całą zimę i aż do 2 maja 1915 r. 32 mężczyzn z Ropy straciło życie, walcząc w różnych częściach Europy.

Pośrodku cmentarza parafialnego znajduje się cmentarz wojskowy z grobami 14 Austriaków i dużym drewnianym krzyżem. Ogrodzenie wykonano z metalowych rur na betonowych słupach. Cmentarz projektował Hans Mayr.

Tuż przed wybuchem II wojny światowej w 1937 roku Ropę zamieszkiwało 3324 osoby, z tego 95% (3151) stanowili mieszkańcy narodowości polskiej, 3% (102) żydowskiej i 2% (71) łemkowskiej. Gęstość zaludnienia wsi w stosunku do gęstości zaludnienia Polski była wówczas bardzo duża.

Ropa granczyła z sześcioma wioskami łemkowskimi. Ludność wyznania greckokatolickiego uczęszczała do cerkwi w Łosiu. Rodzin łemkowskich było w sumie 11, głównie przybysze z Łosia. Natomiast rodzin żydowskich było 22.

"Ta okazała liczba ludności żydowskiej pochodzi stąd, że po pierwsze, w ogóle wieś jest duża, a dawniej należała do wsi bardzo zamożnych, po drugie, że położenie wsi pomiędzy dwoma miastami, przy dobrych dwu drogach, dużym ruchu, dużym sąsiedztwie z dalej położonymi od miast wsiami łemkowskimi, stworzyło doskonałe warunki dla pośrednictwa, z którego ci właśnie Żydzi czerpią zyski."
(cytat pochodzi z "Monografii gospodarczo - społecznej gromady" z 1938 roku)

Na terenie Ropy i okolic przez lata okupacji niemieckiej 1939 - 1945 walczył oddział Armii Krajowej, jeden pod dowództwem Franciszka Paszka "Kmicica" z Grybowa i drugi kierowany przez Bolesława Korygę "Orlika" z Gorlic. Stanisław Siemek z Ropy był również jednym z organizatorów działalności AK. Z kolei oddział Batalionów Chłopskich powstał już pod koniec wojny.

Partyzanckie oddziały AK "Kmicica" i "Siemka" miały swą siedzibę konspiracyjną w lasach między Grybowem a Gorlicami. Organizacje te pręźnie działały, m.in. likwidowały grupy niemieckie przejeżdżające szosą Gorlice - Grybów oraz grupy hitlerowskie na terenie wsi, zwalczały także konfidentów i donosicieli w ich współpracy z Niemcami.

W kilku domach w Ropie ukrywali się Żydzi. Dzięki temu przeżyli wojnę. W przysiółku Ropy na Woli ukrywało się 6 Żydów, jednak ktoś doniósł o tym fakcie na gestapo w Gorlicach. W rezultacie jesienią 1943 r. wszyscy ukrywający się zostali rozstrzelani.

W Ropie nie było organizowane tajne nauczanie, natomiast wydawano tu Biuletyn redagowany przez Władysława Grygla, za co poszukiwało go gorlickie gestapo.

Cdn.

Po wybuchu II wojny światowej już 7 września 1939r. wojsko niemieckie w liczbie około 16 tysięcy przeszło przez Ropę. Do grudnia 1939r. wojska te nieustannie szły na wschód. Wiele oddziałów kwaterowało w Ropie.

Kontakt:

tel./fax +18 353 06 11

e-mail: kultura@gokropa.iaw.pl

[Zespół redakcyjny](#)

Adres:

Gminny Ośrodek Kultury

Ropa 780

38-312 Ropa

Dodatkowe Informacje

- [Mapa serwisu](#)
- [Słownik skrótów](#)
- [Instrukcja obsługi](#)
- [Ochrona danych osobowych](#)
- [RSS](#)
- [Ponowne wykorzystywanie](#)
- [Udostępnianie informacji publicznej](#)

- [Statystyki oglądalności BIP](#)
- Ostatnia aktualizacja: 03.02.2020r.

[Przewiń do początku](#)